Хото, хүдөөгэй һонин

ТҮРҮҮШЫН ГУРБАН «ХАРААСГАЙ»

Д. Банзароваай нэрэмжэтэ багшанарай институтда гүрэнэй шалгалтануд дүүрэжэ байна. Дээдэ һургуули дүүргэһэн тухай үнэмшэлэ-дипломуудыг амжалтатайгаар шалгалтаяа тушаагшадта барюулагдана.

Институтдай байгуулагдаһанһаа хойшо түрүүшынхээ түүхын факультет түүхэ болон социальнополитическэ эрдэм заадаг багшын диплом барюулжаһаа гадна, шэнэ мэргэжэлтэдэй — монгол хэлэ бэшэг, түүхэ шэнжэлэгшэдэй үнэмшэлгэнүүдые үгэдэг болобо.

5 жэлэй саана түүхын эрдэмэй доктор, профессор Д. Б. Улымжиевэй үүсхэлээр, Эрдэм һураалсалай талаар гүрэнэй комитедэй шийдхэбэрээр энэ институдай түүхын факультедтэ монгол-түбэд бүлэг бии болгогдоо һэн. Эндэ һураһан оюутад гол түлөө Зүүн зүгые шэнжэлэгшэдэй мэргэжэлдэ дүршэдэг байгаа.

Тэдэнэр Монголой болон Түбэдэй түүхэ, хуушан бичэн мүнөө үеын монгол хэлэ, буряад болон түбэд хэлэнүүдые шудална. Институдай, Буряадай эрдэмэй түбэй түрүү мэргэжэлтэд — доцентнүүд, профессорнууд эндэ хэшээлнүүдые үнэргэдэг байгаа.

Нимэ шэнэ мэргэжэлтэй болоһон түрүүшын гурбан «хараасгай» — Семён Барьбеев, Баярма Гыргешкинова, Пансалма Рабдаева гэгшэд эрхимээр шалгалта барижа, дипломуудые абаба. Эдэнэрэй һүүлээр бүри олон хүбүүд, басагад энэ мэргэжэлдэ пһаяа зорюулха. Түүхын факультедтэ һурахаяа оролһон оюутадһаа зүүн зүгые шэнжэлэгшэдэй бүлэг жэл бүри бүридхэгдэн абтажа байха юм.

А. ДАМДИНОВ,
БГПИ-гэй түүхын факультедэй юрэнхы түүхын кафедрын багша.

МОНГОЛ ХЭЛЭН ДЭЭРЭ

«Абай Гэсэр хүбэгүүн — буряад арадай баатарлиг туульн—туужа» гэжэ ном 1982 ондо Үбэр Монголой гүрэнэй хэблэлдэ монгол хуушан бичэгээр гараһан байна. Тэрэниие хэблэлдэ бэлдэхэдээ, Уржан ба Дашинима хоёр Намжил Балдановой сегсолбориин буряад Гэсэр туужые хэрэглэжэ, тон дүтөөр монголиолсо. Нигэжэ буряад арадай Гэсэр хуушан монгол бичэгээр нэгэ боти болгогдон хэблэгдээд, олониитын дунда тараагдажа, эрдэмтэдэй дунда мэдээжэ болобо.

Монгол Гэсэриадын олон янзын сегсолбориин хуушан монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэнэй удаа буряадуудай Абай Гэсэр хэблэгдэн гаража, монгол зониие ехэтэ һонирхуулба. «Абай Гэсэр хүбэгүүн» гэжэ 770 хуудаһатай тэрэ ном хуушан монгол хэлэн дээрэ ойлгосотой тодоор уншагдана. Хуушан янзаар дуулан, аялгалуулан уншахада зохид. Урда сагта Гэсэрэй туужые һүүгэлэн, шүтэн уншадаг ёнотой байгаа юм гэжэ нютагай үбгэд хэлсэдэг.

Р. ДУГАРОВ.

ЗАГАРАЙһАА МЭДЭЭСЭНЭ

ҺУРАЛСАЛАЙ ШЭНЭ ЖЭЛДЭ БЭЛЭН

— Первомайска һууринай һургуулиин багшанар, техническэ хүдэлмэрилэгшэд ерэхэ һураалсалай жэлдэ эртээнээ белдэжэ эхилэнхэй: классуудай кабинетүүд сагаадагдана, үүдэ, сонхонууд шэрдэгдээ, партануud заһабарилагдаа,— гэжэ һургуулиин директор Валерий Владимирович Егоров хэлээ һэн.

Мүн һургуулиин дэргэдэ эхин классуудай һурагшадай амаралтын талмай нээгдэнхэй. Эдир һурагшадые һайнаар адеелүүлхэ, амаруулха, наадхуулха эрхим арга боломжотой. Үнибүүдэй бэе махабадаа зунай үеде элүүрлжүүлхэ хэрэгтэ нютагай захиргаанай зайһан Р. Ш. Балмажапов тусхай мүнгэ һсмолоо юм.

ЗАЛУУШУУЛ ШЭНЭ ГЭРНҮҮДЫЕ ТОЛЛОНО

Һүүлэй жэлнүүдтэ Үнэгэтэй һууринай залуушуул шэнэ гэрнүүдые барилгаг заншалтай болоо. Энэ нютагта мүнөө 40-өөд гэр бодожо байнхай. Һургуули, армияа дүүргэһэн залуушуул холо, хото ошоногүй, нютагтаа үлэдэг болоо гэжэ энэ ушар гэршэлнэ.

Үнэгэтэйн совхоз, нютагай захиргаан залуу бүлэнэртэ модо бэлэдхэхэдэнь — трактор, зөөхэдэнь — машина үгэжэ туһалдаг.

— Эдэ үдэрнүүдтэ В. С. Десятов, И. В. Коноваленко, М. А. Потемкин, С. М. Спиридонов гэгшэдэй бүлэнүүд шэнэ гэрэй толлохонь,—гэжэ нютагай захиргаанай гулваа Нэлли Павловна Спиридонова омогорхон хөөрэв.

В. БАТОРОВ

ХАБТАГАИ ҮИЛЭДБЭРИЛНЭ

«Онохойлес» гэжэ акционернэ бүлгэм һүүлэй үедэ өнөөдэһэн болон зомгоолоорхабтагай үилэдбэрилхэ хүдэлмэрез бүри үргэдхэжэ эхилэнхэй. Эдэнэр 70—90 мянган кубометр һайн шанартай хабтагай үилэдбэрилжэ, худалдаа наймаанда таргана, барилгашадта эльгээнэ.

Б. АЮШЕЕВ.

«СИРЕНА» ГАЗЕТЭ

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Земля Мухоршибирская» газетын хүдэлмэрилэгшэд «Сирена» гэжэ нэрэтэй газетэ гаргажа эхилбэ. Энэнь аймагай дотоодын хэрэгүүдэй таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл ороолдогоор хэблэгдэжэ захалба. «Сирена» газетын хуудаһануудта милицийн хүдэлмэрилэгшэдэй статья, корреспонденциүүд, хуули сахиха тухай тогтоол, зарлигууд хэблэгдэжэ байхаар хараалагданхай.

«Сиренын» түрүүшын номерые аймагай дотоодын хэрэгүүдэй таһагша даагша А. Краснов баталжа, уншагшадта бэлэглөбэ. Хоёр хуудаһан дээрэ хэблэгдэдэг газетын нюурнуудта тус таһагай штабай начальник И. Афанасьев, таһагые даагша Л. Бадмаев, милицийн хүдэлмэрилэгшэд Э. Дондуков, В. Седов, С. Антонов болон бусадай статьянууд һонирхол татана.

Ш. ВАСИЛЬЕВ.

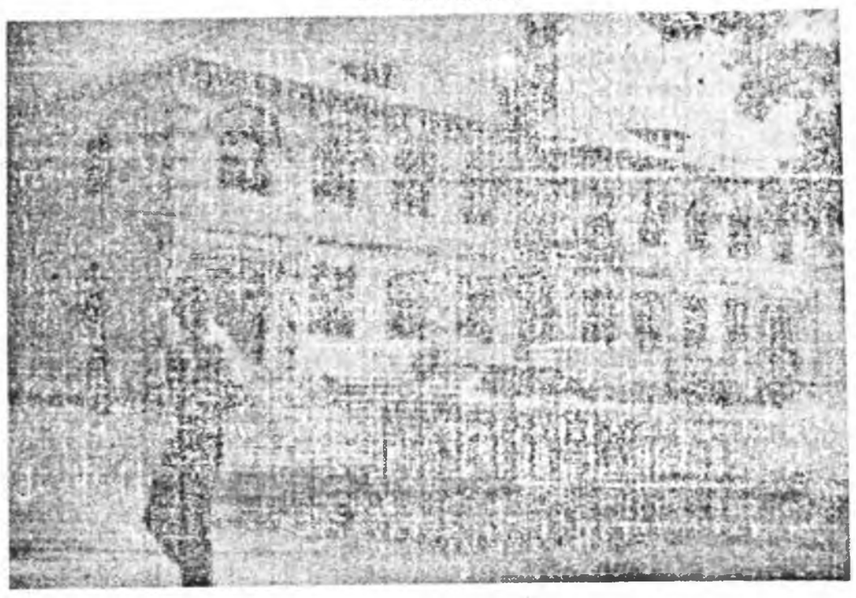

ЗОХИД БОЛОО

Хяагта хотын үйлсэнүүдтэ худалдаа наймаанай магазин, киоскнууд һүүлэй үедэ слоор нээгдэнэ. Эдэ бүлтадаа коммерсантнууд, яагаал һаа, мүнгэ схээр олохые ороолдоһон наймаашадай магазин, киоскнууд болоной даа.

Мэнэ һаяхана гэхэ гү, али Хяагта хотодо улаасхоорондын яармагаан нэгэдхэн урда тээ «Универсам» магазин үүдээ-сэлийжэ, эд бараа, хубсаһа хүнэр наймаалжа эхилэжэ һэн.

— Хотын тэг дундахи үйлсэнүүдэй нэгэндэ нэгэдхэн энэ магазин шэнээр барилдаһан хоёр дабхар байшан соо түбхинэхэй. Байшангай нэгэдэхи дабхартань эдеэ хоолой, хоёрдохидонь эд бараанай магазин нээгээ һэмдн,—гэжэ «Универсамай» директор Л. Н. Мальцева хөөрэнэ.

Шэнэ магазинай нэгэдэхын урда тээнь, акционернэ бүлгэмэй «Подарки», «Уют» магазинууд, киоскнууд хотын энэ тэрэ булан тохоонуудтахи заахан гэрэнүүд соо байдаг һэн. Харин мүнөө эдэнэр нэгэ газарта сугларжа, эдеэ хоол, эд бараагаа наймаалжа эхилһэндээ эргагүй баясна. Энэнь ойлгосотой. Юуб гэхэдэ, наймаалагшадай нэгэ газарта сугларжа, хүдөлжэ эхилхэдэнь сомор, зохидшье болоно ха юм. «Универсамай» коллективтэ 20 хүдэлмэрилэгшэд тоологдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Универсам» магазин.

Е. СУРМАЧАЙ
фототекст.

ХОЙМОРОЙХИД ХАБАЯА ТУРШАБА

Түнхэнэй Хойморто 12 жэлэй саана Галбын, Таблантуудай, Сагаан-Нуурайхид нэгэдэд, «Мир» ажахы болоо һэн. Байгша сной хабар «Восточные Саяны» экономическа шахардуу бандалда ороод, бүри жэжэ 2 ажахы болон хубаараа. Хүшэр байдалые хараада абан, эдэ гурбан ажахы хабала нэгэдэжэ, энэ жэлэй Сурхарбаанние хамтын хүсөөр. Толгодо үнгэрэхэ гэжэ шийдэв.

Гурбан ажахын зон хүтшэн, залуугүй зуньан наир нааданда хабаадаа. Футболоор болоһон мүрысөөндэ Толгын аха зонси болон эдершүүлэн командануud бусадпаа булюу байжа, түгэсхэлэн нааданда хабаадаһан юм. Ажахынхидай футболистнууд илалта туйлаад, үнэтэй шанда хүртөбэ.

Хойморойхид волейбол наадаха дуратай юм. Энэнэрнүүдэй дунда ветерануудай команда түрүүлбэ. Харин эрэшүүл сооһоо Толгын команда илаа. Мори урилдаан болоходо, «Восточные Саяны» ажахын гүнгоошэ морид эрхим һорилго бэлэдхэлтэй байжа, бусадые ахижа ерээ.

Таһарханин (Ж. Тулаевай нэрэмжэтэ таряашадай ажахынуудай эблэл) уран һайхаһан коллективэ Бонирхолтой концерт наада харуулжа, суглараршадые хужарлуулаа.

Буряад Сарилдаагүй ямар Сурхарбаан байхаб даа? Эдаршүүлэй дунда Александр Таряшиков абсолютна чемпион болобо. Харин аха зоной дундаһаа Салан Могоев эгэзэ ехэ бар хусэтэй, шандааһа шангатай баинсо. Эдэнэр хоюулаа Толгын командые түлөөлоо. Ветерануудай дунда болоһон барилдаанда Галбын дунда һургуулиин директор В. М. Зомонов илалта туйлаба. Һүүлэй дүнгүүдэр «Восточные Саяны» ажахын команда илажа гараа һэн.

В. БУДАЕВ.

МВД-һээ мэдээсэнэ

УУХА ГҮ, АЛИ ҮГЫ ГҮ?

Үнгэрһэн долоон хоногой туршада гэмтэ яодал харгшэдэй хулиган ааша, элдэб эсын хэрүүл, наншалдаан, машина буляаһан ушаруud үзэгдэбэ.

Июнийн 29-нэй үдэшэлэн Кабанска үйлсын 56-дахи гэрэй «Интерсервис» гаражай захада «Огонёк» предприятиин директорэй орлогшодо танигдаагүй хоёр хүн добтолжо, «Жигули» машиныень өөмдэһэн байгаа. Эдэ хоёр граната харуулжа айлгаад, тэрэниие сохёо. Аха дүү хоёр холошье ошонгүй милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдаа. Сэлэнгын аймагай Новсильинск тосхондо баһал нимэрхүү ушар болоо. Хэдэн хүнүүд «Жигули» машинын